

דנ"פ 7005/12 - בר עידן יצור ופיתוח בע"מ נגד הוועדה המרחבית לתכנון ולבניה שקמים, המועצה האזורית שפיר ויו"ר המועצה, המשרד להגנת הסביבה - מחוז דרום

בית המשפט העליון

דנ"פ 7005/12
ע"פ 5017/14

לפני: כבוד הרשמת ליאת בנמלך
מבקשת העיון: מי ק. גת (2008) בע"מ
המבקשת: בר עידן יצור ופיתוח בע"מ

נגד

המשיבים: 1. הוועדה המרחבית לתכנון ולבניה שקמים
2. המועצה האזורית שפיר ויו"ר המועצה
3. המשרד להגנת הסביבה - מחוז דרום

בקשה לעיין בתיק בית המשפט

החלטה

1. בפניי בקשה אותה הגישה מי ק. גת (2008) בע"מ (להלן: מי ק. גת) לעיין בתיקי בית המשפט שבכותרת. ההליך בדנ"פ 7005/12 הוא בקשה לדין נוסף בפסק דין של בית משפט זה ברע"פ 9585/09 ובע"מ 6724/10 בו נדונו מחלוקות בין הצדדים הנוגעות למתקן שהפעילה מבקשת, בר עידן יצור ופיתוח בע"מ (להלן: בר עידן), במישור אכיפת דיני התכנון והבניה ובמישור רישוי העסקים; וההליך בע"פ 5017/14 עניינו הליך ערעורי בו התבקש צו ארעי לדחיית

כניסתו לתוקף של צו הפסקה שיפוטי למפעל הקומפוסטציה של בר עידן.

הטעם העומד ביסוד בקשת העיון הוא בקשה לאישור תובענה ייצוגית אשר הוגשה כלפי מי ק. גת בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, בה נטען כי פעילות מתקן טיהור שפכים המצוי בבעלותה גורם למטרדי ריח לתושבי קריית גת. לטענת מי ק. גת מדובר במטרדי ריח הנובעים מפעילות אתר הקומפוסט של בר עידן, ומכאן העיון המבוקש אשר נועד לטענת מי ק. גת לשפוך אור על עניין זה.

2. המשיבים אינם מתנגדים לבקשה, ואילו בר עידן הודיעה על התנגדותה. טעמי ההתנגדות נעוצים בעיקרו של דבר בשניים: ראשית נטען כי בין הצדדים מתנהל הליך של עתירה לפי חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: חוק חופש המידע) אותה הגישה בר עידן כנגד החלטה להורות על גילוי מסמכים וכי אין מקום לעקוף הליך זה בדרך של בקשת עיון; שנית נטען כי בתיק בית המשפט מסמכים שונים אשר יפגעו בפרטיות בר עידן ויחשפו סודות מסחריים שלה, ועוד נטען כי אין לאפשר עיון במסמכים הנוגעים "להליכים פליליים או מעין פליליים שבסופו של דבר לא הגיעו לידי הליכים פליליים".

מי ק. גת הגישה תשובה לתגובה, בה הפנתה, בין היתר, לפסק הדין שניתן בעתירה שהגישה היא לפי חוק חופש המידע (עתירה קודמת לזו אותה הגישה בר עידן), וכן הוסיפה והגישה החלטה שניתנה בבקשה מטעמה לעיון בתיק שהתנהל בבית משפט השלום באשקלון (ההליך העומד במוקד ע"פ 5017/14), בה התקבלה בקשתה לעיון (עמ"א 43619-07-13, החלטת כב' השופט ע' כפכפי מיום 28.3.2016).

3. לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים ובכל החומר שבפניי החלטתי לקבל את הבקשה.

למעשה ניתן להפנות להחלטה בעמ"א 43619-07-13 אשר טעמיה יפים גם בבחינת הבקשה שבפניי (מה גם שניתן להניח כי קיימת חפיפה לגבי חלק ניכר מן המסמכים המצויים בשני התיקים), אך על מנת שמלאכתי לא תימצא חסרה אשוב על עיקרי הדברים.

הכלל הנגזר מעקרון פומביות הדיון וחופש המידע הוא כי יש לאפשר עיון במסמכים המצויים בתיקי בית-המשפט "אלא אם קיימים הוראה תחקיקתית או טעם כבד-משקל הנגזר ממנה המצדיקים, באיזון כולל, את מניעת העיון או הפרסום" (ע"א 4825/97 גהל נ' פקיד השומה למפעלים גדולים, פ"ד נה(2) 433, 437 (2000)). כן ראו בג"ץ 9474/00 גל נ' ראש עיריית חיפה, עמרם מצנע, פ"ד נט(3) 714, 718 (2004). עוד אזכיר כי כנגזרת של עיקרון זה נטל ההנמקה המוטל על מבקש העיון הוא קל יחסית, ואילו על המתנגד לבקשת עיון רובץ הנטל לשכנע כי אין להתיר את העיון, ועליו להעלות בהקשר זה טעם ממשי וכבד משקל המצדיק את שלילתו (ראו: בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים, פסקאות 24-26 (8.10.2009) (להלן: עניין האגודה לזכויות האזרח)). כן הודגש בפסיקה כי אין די בהקשר זה בטענות כלליות, וכי על המתנגד לעיון להעלות הסבר קונקרטי באשר לפגיעה העלולה להגרם כתוצאה מחשיפתם של מסמכים ספציפיים (ראו בג"ץ 10076/02 ד"ר רוזנבאום נ' נציב שירות בתי הסוהר (22.8.2005)).

בענייננו, הטעם העומד ביסוד בקשת העיון - בחינת החומר בשל הליך משפטי אחר המתנהל בעניינה של מי ק. גת - צולח בקלות את דרישת ההנמקה החלה בעניין, ויצוין כי ככלל אין הכרח כי מבקש העיון יסביר כיצד העיון יועיל לו להתדיינות המשפטית האחרת (ראו והשוו: ע"א 7379/06 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 בע"מ נ' טהוליאן (26.8.2010); בג"ץ 10003/08 מ. לסר בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד החקלאות ופיתוח הכפר, פסקה 10 (5.4.2012)).

לעומת זאת בר עידן לא הרימה את הנטל הכבד החל על המעוניין למנוע עיון בתיק בית משפט, אשר התנהל בדלתיים פתוחות. יצוין בהקשר זה כי בר עידן טענה כאמור כי בתיק בית המשפט מסמכים אשר עיון בהם יפגע בפרטיותה או בסודות מסחריים שלה. אולם בר עידן לא הפנתה ולו לכתב בי דין אחד קונקרטי או למסמך קונקרטי כלשהו המצוי בתיק אשר עיון בהם יגע בפרטיותה או בסוד מסחרי שלה, אלא העלתה את הטענה בכוללניות ובסתמיות. בהעלאת הטענה באופן זה אין כדי לאפשר בחינה עניינית שלה וממילא אין בה כדי להרים את הנטל החל בעניין ולהצדיק למנוע עיון בתיק, או בחלק ממנו (כהצעתה החלופית של בר עידן) (השוו רע"א 012 9167/10 סמייל טלקום בע"מ נ' Myrna Mandap (12.5.2014)). אשר למסמכים הנוגעים "להליכים פליליים או מעין פליליים שבסופו של דבר לא הגיעו לידי הליכים פליליים", אשר גם בהם ביקשה בר עידן למנוע עיון, אציין כי גם בהקשר זה לא הפנתה היא למסמכים קונקרטיים אשר נופלים לסברתה לגדר האמור, וכן לא הצביעה היא על מקור בדיון המצדיק שלא לאפשר עיון במסמכים כאמור המצויים בתיק בית המשפט (ומנגד מי ק. גת הפנתה לסעיף 26 ל"הנחיה מספר 14.8 - בקשה מצד גורמים שונים לעיין במידע המצוי בתיק חקירה" להנחיות פרקליט המדינה).

לבסוף אני רואה לקבל את טענת בר עידן לפיה יש למנוע את העיון בתיקים בשל ההליך המקביל המתנהל בין הצדדים בעניין מסירת מידע לפי חוק חופש המידע. ראשית אציין גם טענה זו נטענה ללא פירוט הולם, ומבלי שהובהר למשל אילו מסמכים קונקרטיים מצויים בתיקי בית המשפט ושנויים במחלוקת במסגרת ההליך המתנהל לפי חוק חופש המידע. מכל מקום, המדובר בשני מסלולים המוסדרים על ידי הוראות דין שונות, ויודגש כי חוק חופש המידע מסייג מפורשות את תחולתו על תוכנו של הליך משפטי (ראו הוראת סעיף 2(5) לחוק חופש המידע), סייג "[ה]נשען על ההנחה כי ההליך המשפטי מתברר ממילא בפומבי" (עניין האגודה לזכויות האזרח, פסקה 19). השתקפות של האמור ניתן לראות למשל בפסק הדין אליו הפנתה מי ק. גת, אשר ניתן ביום 17.11.2015 בעתירה לפי חוק חופש המידע שהגישה (עת"מ 15-06-25023), בו נקבע מפורשות כי לעניין כתבי בי-דין בתיקי בית משפט בהם התבקש עיון "עומדת לעותרת הזכות לפנות לבתי המשפט הרלבנטיים, בהתאם לחוק ולתקנות, ולקבל לעיונם את המסמכים המבוקשים". בהינתן האמור לא מצאתי כי בקיומו של ההליך המקביל לפי חוק חופש המידע, יש כדי למנוע בענייננו עיון בתיקים שבכותרת.

סיכומם של דברים - מכל הטעמים המפורטים לעיל, ומשבר עידן לא הרימה את הנטל להוכיח כי יש למנוע עיון בחומר שבתיקים, הבקשה לעיון מתקבלת.

העיון יערך במזכירות בית-המשפט בהתאם לנוהל המקובל.

בנסיבות העניין לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' בניסן התשע"ו (14.4.2016).

ליאת בנמלך
ר ש מ ת
